

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Daniely Zemanové a soudců Zdeňka Kühna a Miloslava Výborného v právní věci žalobce: **Ch. A.**, zast. JUDr. Athanassios Pantazopoulos, advokátem se sídlem Slavíkova 19, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra, Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem nám. Hrdinů 1634/3, Praha 4, proti rozhodnutí Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie, ze dne 7. 4. 2010, č. j. CPR-2689-1/ČJ-2010-9CPR-C236, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 6. 12. 2013, č. j. 10 A 112/2010 – 68,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků řízení **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Vymezení věci a argumentace stěžovatele

[1] Žalobce se žalobou podanou Městskému soudu v Praze (dále jen „městský soud“) dne 27. 4. 2010 domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie, zamítajícího odvolání žalobce proti rozhodnutí Policie České republiky, Oblastního ředitelství služby cizinecké policie Ústí nad Labem, Inspektorátu cizinecké policie Ústí nad Labem, ze dne 5. 1. 2010, č. j. CPUL-08801-27/CI-2009-044063, kterým byla žalobci podle § 87e odst. 1

písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), zamítnuta žádost o povolení k přechodnému pobytu. Městský soud žalobu v záhlaví označeným rozsudkem zamítl.

[2] S účinností novely zákona o pobytu cizinců č. 427/2010 Sb. ke dni 1. 1. 2011, se žalovaným namísto původně žalovaného stalo Ministerstvo vnitra, Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců.

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) v kasační stížnosti proti tomuto rozsudku uvedl, že se neztotožňuje se závěrem o účelovosti jeho manželství uzavřeného s paní D. J.. Případná realizace napadeného správního rozhodnutí by byla hrubým porušením čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (č. 209/1992 Sb.; dále jen „Úmluva“). Rozhodnutí městského soudu dle stěžovatele porušuje i „*článek druhý Smlouvy o založení Evropského společenství*“. Správní orgány při svém rozhodování nezohlednily práva (tehdy ještě) nenarozeného dítěte stěžovatele a paní J. plynoucí z čl. 7 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte (č. 104/1991 Sb.; dále jen „Úmluva o právech dítěte“) a čl. 8 Úmluvy. Nepřiměřeně dlouhá délka řízení před soudem a nevyslechnutí manželky stěžovatele v řízení před soudem navíc odporuje čl. 6 Úmluvy.

[4] Stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[5] Žalovaný vyjádření ke kasační stížnosti nepodal.

II.

Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[6] Nejvyšší správní soud nenalezl žádné formální vady či překážky projednatelnosti kasační stížnosti, a proto přezkoumal v záhlaví označený rozsudek městského soudu v rozsahu a v rámci kasační stížností uplatněných důvodů, zkoumaje přitom, zda napadené rozhodnutí či řízení jeho vydání předcházející netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.). Nedůvodnou kasační stížnost zamítl na základě úvah dále vyložených.

[7] Nejvyšší správní soud předně poznamenává, že se zcela ztotožňuje se závěry žalovaného a městského soudu stran účelovosti manželství uzavřeného mezi stěžovatelem a paní J.. O té svědčí řada okolností, které městský soud rekapituluje na str. 6 a 7 odůvodnění stěžovaného rozsudku, zejména uzavření sňatku po dvoudenní známosti, následné okamžité roční odloučení manželů a vzájemná neznalost jejich osobního i pracovního života v době uzavření sňatku. Ve zbytku proto pro stručnost postačí na ně odkázat. Již tyto skutečnosti jednoznačně a dostatečně nasvědčují tomu, že manželství stěžovatele s paní J. bylo uzavřeno účelově s cílem obejít pravidla stanovená pro pobyt cizinců na území České republiky. Nejvyšší správní soud považuje za podstatné, že stěžovatel zmíněné nejvýznamnější skutečnosti v žádné z fází správního ani soudního řízení nezpochybnil.

pokračování

[8] Stěžovatel odmítá spekulace krajského soudu týkající se finanční závislosti D. J. na bývalém partnerovi (N. I. O.). K této námitce Nejvyšší správní soud podotýká, že krajský soud považoval v tomto ohledu za relevantní vyjádření paní J., dle kterého s panem O. žije a sdílí společnou domácnost, přičemž toto prohlášení učinila časově bezprostředně před příjezdem stěžovatele do ČR, tj. v průběhu tvrzeného funkčního manželského vztahu. Finanční závislost nebyla předmětem posuzování.

[9] Otázku, zda neznalost výše kaucí za společně užívaný byt potvrzuje domněnku fiktivního manželství či nikoliv, je nutno posoudit v kontextu s ostatními skutkovými okolnostmi. V projednávané věci se jednalo o dílčí nesrovnalost, která je dle Nejvyššího správního soudu pouze podpůrným, nikoliv zásadním, argumentem pro výrok rozhodnutí. Pouze na základě této dílčí nesrovnalosti ve výpovědi D. J. by nemohl být přijat závěr o účelovém uzavření manželství, avšak to se v projednávané věci nestalo.

[10] Dle názoru Nejvyššího správního soudu byl v této souvislosti správný i postup městského soudu při ústním jednání, během něhož opakovaně soud poučil přítomného stěžovatele o právní úpravě, podle které při přezkoumávání žalobou napadeného rozhodnutí musí soud vycházet ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.).

[11] Stěžovateli lze přisvědčit v tom, že účelovost manželství nelze posuzovat pouze ke dni jeho uzavření, neboť vztahy mezi manželi se mohou vyvíjet. Nejvyšší správní soud k tomu v rozsudku ze dne 31. 12. 2013, č. j. 5 As 104/2011-102, č. 2781/2013 Sb. NSS, konstatoval, že *„[p]okud by tedy bylo v řízení před správními orgány prokázáno, že manželství plní svou funkci (i když by tomu tak od jeho úplného počátku nebylo), nebylo by možné takové manželství považovat za účelově uzavřené.“* V průběhu správního řízení však funkčnost manželství ve smyslu zákona č. 94/1963 Sb., o rodině, ve znění pozdějších předpisů, ani k datu správního rozhodování prokázána nebyla.

[12] Za této situace tudíž nelze přisvědčit námitce stěžovatele o porušení unijního práva. Článek 35 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, o změně nařízení (EHS) č. 1612/68 a o zrušení směrnic 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS, totiž stanoví, že *„[č]lenské státy mohou přijmout potřebná opatření k odeprání, pozastavení nebo odnětí jakéhokoli práva přiznaného touto směrnicí v případě zneužití práv nebo podvodu, například účelových sňatků.“* Toto pravidlo našlo svůj odraz ve stěžovatelově případě aplikovaném ustanovení § 87e odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců, dle kterého ministerstvo žádost o povolení přechodného pobytu zamítne, jestliže se *„žadatel dopustil obcházení tohoto zákona s cílem získat povolení k přechodnému pobytu na území, zejména pokud účelově uzavřel manželství nebo jeho účelově prohlášeným souhlasem bylo určeno otcovství.“*

[13] Nejvyšší správní soud neshledal důvodnou ani námitku porušení čl. 10 odst. 2 Listiny základních práv a svobod a čl. 8 Úmluvy, neboť ve správním řízení nebylo prokázáno, že by stěžovatel se svou manželkou svůj soukromý a rodinný život doopravdy

uskutečňoval. Již sama existence účelového manželství totiž realizaci tohoto práva mezi manželi pojmově vylučuje. Jakkoli stěžovatel v kasační stížnosti napadl některé závěry městského soudu týkající se účelovosti jím uzavřeného manželství, nikterak nezpochybil celou řadu skutečností, které závěru o účelovosti manželství naopak nasvědčují, a na jejichž základě i Nejvyšší správní soud dospěl k názoru, že toto manželství účelovým skutečně bylo (viz zde odst. [7]).

[14] Opodstatněná není ani námitka, dle které správní orgány (a posléze městský soud) při svém rozhodování nezohlednily práva, v době rozhodování žalovaného ještě nenarozeného, dítěte stěžovatele a jeho manželky plynoucí z čl. 7 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte a čl. 8 Úmluvy. Jelikož v době rozhodování žalovaného dítě, k němuž stěžovateli svědčí otcovství, nebylo narozeno, nevystala ani potřeba řešit, zda by nevyhověním stěžovatelovu odvolání mohla být práva tohoto dítěte dotčena (otázka právní subjektivity plodu ve vztahu k základním právům a svobodám – jakkoli je judikaturou i právní vědou doposud nedořešena – není v této souvislosti rozhodná). Z uvedeného plyne, že žalovaný se v dané věci nedopustil pochybení, které by mohlo a mělo být napravováno zásahem městského soudu. Z tohoto důvodu se ani Nejvyššímu správnímu soudu neotvírá prostor judikovat v rámci posuzovaného případu obecná pravidla zavazující správní orgány v řízení o povolení k přechodnému pobytu zkoumat také případné porušení práv nenarozených dětí.

[15] Nejvyšší správní soud nepřisvědčil ani námitce porušení čl. 6 Úmluvy v důsledku nepřiměřené délky řízení před soudem. Sama délka soudního řízení totiž v zásadě není a nemůže být důvodem pro kasaci stěžovaného rozsudku. Jeho případným zrušením by se ostatně celková doba soudního rozhodování v dané věci ještě prodloužila. Právní řád v této souvislosti nabízí jiné prostředky ochrany, o kterých však Nejvyššímu správnímu soudu v tomto řízení nepřísluší rozhodovat.

[16] Nedůvodnou Nejvyšší správní soud shledal i námitku vady řízení před soudem spočívající v nevyslechnutí manželky stěžovatele jako účastníka řízení. Podle § 52 s. ř. s. „[s]oud rozhodne, které z navržených důkazů provede, a může provést i důkazy jiné.“ Městský soud přitom nikterak nepochybil, pokud důkazní návrh výsledkem stěžovatelovy manželky pro nadbytečnost zamítl (jak plyne ze zvukového záznamu ústního jednání ze dne 6. 12. 2013) a vycházel ze skutkového stavu zjištěného v řízení o žádosti o povolení přechodného pobytu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), ve kterém již manželka stěžovatele coby účastník řízení podala dvě vyjádření (ve dnech 8. 7. 2009 a 5. 11. 2009). Správní orgány dle názoru Nejvyššího správního soudu v posuzovaném případě zjistily skutkový stav řádně a jejich rozhodnutí se opírá o skutečnosti ve spise obsažené. Městský soud v odůvodnění stěžovaného rozsudku přehledně a srozumitelně vyložil, z jakých důvodů se s takto zjištěným skutkovým stavem spokojil. Neprovedení dalšího dokazování nepředstavovalo případ opomenutého důkazu a nemohlo tudíž být důvodem pro kasaci naříkaného rozhodnutí.

[17] Postavení stěžovatele, o něž je kasační stížnost opřena, není řešitelné v rámci námitek, které byly v kasační stížnosti předneseny. Nejvyšší správní soud není povolán k tomu, aby právně relevantní otázky spojené se stěžovatelovým současným pobytem v Nigérii, tedy odloučení od manželky a dítěte, k němuž mu svědčí otcovství, sám

pokračování

nastoloval a řešil, neboť – jak již shora uvedeno – stejně jako krajský soud musí vycházet ze skutkového stavu věci, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.

[18] Souhrnně lze konstatovat, že žalovaný, resp. původní žalovaný, dospěl procesně bezvadným způsobem k závěrům respektujícím relevantní zákonnou úpravu; práva stěžovatele nebyla ve správním řízení ani v rozhodnutí jím završeném nikterak zkrácena. Městský soud následně podanou žalobu správně a s dostatečným odůvodněním zamítl, a to aniž by se při svém rozhodování dopustil pochybení způsobilého přivodit zrušení stěžovaného rozsudku.

III.

Závěr a náklady řízení

[19] Pro uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji dle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl. O věci přitom rozhodl bez jednání postupem podle § 109 odst. 2 s. ř. s.

[20] Vzhledem k tomu, že stěžovatel neměl ve věci úspěch a žalovanému nevznikly náklady nad rámec jeho úřední činnosti, nemají dle § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. března 2014

Daniela Zemanová
předsedkyně senátu